

Sygn. akt I ACa 1079/14

I ACz 1133/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz (spr.) SA Joanna Naczyńska
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. C.

przeciwko I. M. i Z. M.

o wydanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 27 sierpnia 2014r., sygn. akt I C 9/14

oraz na skutek zażalenia pozwanych na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2. wyroku,

prostując w zaskarżonym wyroku oznaczenie przedmiotu sprawy jako „o wydanie”,

1) oddala apelację;

2) oddala zażalenie;

3) zasądza od powoda na rzecz pozwanych 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt I ACa 1079/14

I ACz 1133/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 grudnia 2013 r. powód T. C. domagał się, aby pozwani I. M. i Z. M. wydali mu wiatę stalową, płyty drogowe wraz z podbudową oraz rozprorowadzenie od przyłącza energetycznego do rozdzielni i od rozdzielni do punktów poboru. W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że pozwani mieli pełną świadomość, iż w trakcie zawierania umowy kupna nieruchomości przy ulicy (...), na nabytej nieruchomości znajdują się rzeczy wymienione w pozwie. Mimo wezwania do wydania rzeczy, pozwani ich nie wydali. Powód wskazał ponadto, że zgodnie z wyrokiem sygn. akt VIII GC 143/09 przejął majątek spółki jawnej (...).

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości, jako oczywiście bezzasadnego oraz zasądzenie od powoda solidarnie na rzecz pozwanych kosztów procesu. Pozwani zakwestionowali podstawę dochodzonego roszczenia, tak co do zasady, jak i wysokości. Przede wszystkim zaś podnieśli zarzut przedawnienia. Wskazali też, że z umowy sprzedaży, na podstawie której nabyli użytkowanie wieczyste działki nr (...) wynika, że nieruchomość będąca przedmiotem umowy jest wolna od wszelkich długów na rzecz osób trzecich, częściowo utwardzona i z tym utwardzeniem została nabyta. Podnieśli, że na zakupionej przez nich nieruchomości znajdują się tylko dwa budynki przemysłowe. Wiatę stalową została prawdopodobnie rozebrana jeszcze przed zakupem działki przez pozwanych. Dodatkowo pozwany, po nabyciu nieruchomości zmuszony był zakupić oraz wymienić uszkodzone płyty drogowe, które znajdowały się na nieruchomości, ponieważ nie nadawały się one do eksploatacji. Z uwagi na zły stan przyłącza energetycznego pozwany był zmuszony zakupić i zainstalować nowe przyłącze energetyczne. Zarzucono, iż powód nie wykazał, aby rzeczy objęte pozwem wchodziły w skład majątku rozwiązanej (...) sp. j. Na podstawie informacji otrzymanych od zbywcy, pozwani byli przekonani, że nabyli nieruchomość z jej częściami składowymi oraz wszystkim tym, co jest trwale związane z gruntem. Pozwani wiedzieli jedynie, że na nabytej nieruchomości znajdują się należące do (...) sp. j. ruchomości, które to spółka pozostawiła na nieruchomości bez zabezpieczenia. W związku z powyższym powód był wielokrotnie wzywany do usunięcia z nieruchomości pozostawionych ruchomości. Powód nie wykazał ponadto, że pozwani mieli świadomość tego, że bezumownie korzystają ze składników jego majątku, bowiem powód nigdy wcześniej nie zgłaszał roszczenia o zapłatę za bezumowne korzystanie z wymienionych w pozwie rzeczy czy o ich wydanie.

Na rozprawie w dniu 18 czerwca 2014 r. powód rozszerzył pozew poprzez wydanie ruchomości wskazanych w załączniku do odpowiedzi na pozew.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 7.234,00 złotych z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten został wydany na tle następujących poczynionych ustaleń faktycznych:

W dniu 1 lipca 2003 r. została podpisana umowa dzierżawy pomiędzy Zakładami (...) S.A. w C. i Przedsiębiorstwem Usługowo Handlowo Produkcyjnym (...), która obejmowała między innymi część działki nr (...). Działka ta została następnie nabyta przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w C.. Pismami z dnia 18 maja 2005 r. oraz 7 lutego 2006 r. (...) sp. z o.o. wypowiedziała (...) Sp. J. umowę dzierżawy z dnia 1 lipca 2003 r.. Następnie w dniu 27 stycznia 2007 r. wezwała (...) Sp. J. do wydania nieruchomości. Działka nr (...) została podzielona na działki nr (...). W dniu 8 lutego 2007 r. doszło do zabezpieczenia pomieszczeń budynku przy ul. (...) należącej do firmy (...) sp. z o.o., z uwagi na opuszczenie tych pomieszczeń przez firmę (...) Sp. J. i pozostawienie niezabezpieczonego dobytku.

Umową sprzedaży z dnia 8 sierpnia 2007 r. pozwani nabyli od (...) sp. z o.o. prawo użytkowania wieczystego działki nr (...) o powierzchni 0,9559 ha położonej w C. przy ulicy (...), która zabudowana jest budynkiem nastawni (...), stanowiącym odrębny od gruntu przedmiot własności. W umowie zostało zawarte zastrzeżenie, że sprzedawana nieruchomość jest wolna od wszelkich długów na rzecz osób trzecich, posiada dostęp do drogi publicznej, nie jest zalesiona, jest częściowo utwardzona i z tym utwardzeniem została nabyta. Ponadto reprezentujący firmę (...) oświadczyli, że dzierżawca tej nieruchomości nie poczynił na niej żadnych inwestycji, które skutkowałyby zwrotem kosztów przez niego poniesionych. Jednocześnie zapewnili, że składniki majątkowe będące własnością firmy (...), znajdują się i są posadowione na terenie działki nr (...) bezumownie i w wyniku umowy nabywcy nie przejmują tych

składników majątkowych i nie ponoszą odpowiedzialności za ich nadzorowanie w przypadku rozwiązania umowy dzierżawy. Z wypisu z rejestru budynków wynika, że na działce nr (...) znajdują się dwa budynki przemysłowe.

Pozwany dokonał wymiany uszkodzonych płyt drogowych, będących utwardzeniem nieruchomości, ponieważ część z nich nie nadawała się do eksploatacji.

Pismem z dnia 24 października 2007 r. pozwany wzywał powoda do usunięcia ruchomości z działki nr (...), zlokalizowanej w C. przy ul. (...), wyznaczając końcowy termin do wykonania tej czynności na 30 listopada 2007 r.. Pozwany informował również Policję o ruchomościach zalegających na działce. Umową sprzedaży z dnia 5 grudnia 2007 r. P.U.P. (...) Z. M. nabył od P.U.H.P. (...) Sp. J. prawo do przyłącza wodociągowego dostarczającego wodę do działki nr (...) oraz prawo do kabla elektrycznego, doprowadzającego energię elektryczną do tej samej działki. Z uwagi na zły stan przyłącza energetycznego, pozwany w styczniu 2008 r. zakupił nowe przyłącze energetyczne.

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 26 maja 2010 r., wydanym w sprawie sygn. akt VIII GC 143/09, rozwiązał spółkę jawną Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowo Produkcyjne (...), (...) Spółka Jawna” przyznając T. C. prawo do przejęcia majątku spółki z obowiązkiem rozliczenia się z I. C..

W dniu 11 października 2013 r. powód wezwał pozwanych do wydania wiaty stalowej o wymiarach hali 7m x 23m, płyt drogowych w ilości 3.926 m² wraz z wjazdem drogowym wykonanym z płyt drogowych, bramy wjazdowej, przepustu drogowego wykonanego z rury oraz przyłącza energetycznego.

Powyższy stan faktyczny Sąd pierwszej instancji ustalił opierając się na dokumentach złożonych przez strony w toku procesu, których wiarygodności, prawdziwości oraz rzetelności nie była kwestionowała. Przedstawione dokumenty zostały sporządzone przez kompetentne osoby i organy, w zakresie przewidzianych prawem uprawnień, a zaistnienie stwierdzonych w niej faktów potwierdzone zostało innymi dowodami. Sąd Okręgowy uznał za wiarygodny dowód z przesłuchania pozwanego, bowiem złożone przez niego zeznania znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek dowodowy powoda o przesłuchanie świadków według załączonej przez niego listy, gdyż ich zeznania nie były konieczne do rozstrzygnięcia sprawy.

Przechodząc do oceny prawnej ustaleń dokonanych w sprawie, Sąd Okręgowy stwierdził, iż roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie, ponieważ powód nie udowodnił, aby przysługiwało mu roszczenie o zwrot rzeczy.

Sąd okręgowy zauważył, iż pozwany zakupił od (...) Sp. J. prawo do kabla elektrycznego, doprowadzającego energię elektryczną do nieruchomości na podstawie umowy z dnia 5 grudnia 2007 r.. W związku z tym jako zupełnie bezzasadne zostało ocenione żądanie powoda, aby pozwani wydali mu to przyłącze. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, nie miały żadnej podstawy prawnej twierdzenia powoda, jakoby umowa z dnia 5 grudnia 2007 r. nie uprawniała pozwanych do korzystania z przyłącza energetycznego, albowiem przedmiotem tej umowy było prawo do kabla energetycznego, a nie sam kabel. Powód nie udowodnił też w sposób wystarczający, aby w dniu wydania wydzierżawianej rzeczy stała na niej wiata stalowa i dotychczas tam stoi. Wprawdzie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, że (...) Sp. J. postawił na przedmiotowej nieruchomości wiatę stalową, która miała jednak zostać rozebrana w latach 2004-2005. Powód nie przedstawił zaś żadnych dowodów na to, aby wiata stalowa stała na wydzierżawianej przez niego nieruchomości po dniu 8 lutego 2007 r. i stała do tej pory, bo tylko w takiej sytuacji możliwym byłoby zadośćuczynienie żądaniu powoda, zwłaszcza, iż z wypisu z rejestru budynków wynika, że na działce nr (...) znajdują się tylko dwa budynki przemysłowe. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że nie zostało też w sposób dostateczny wykazane, aby pozwani korzystali z utwardzenia wykonanego przez firmę (...). J.. Z aktu notarialnego zakupu użytkownika wieczystego działki nr (...) wynika, że była ona tylko częściowo utwardzona. Jednocześnie z twierdzeń pozwanych oraz przedstawionych przez nich dokumentów wynika, że po przejęciu przez nich terenu pozwany musiał dokonać wymiany uszkodzonych płyt drogowych, stanowiących utwardzenie nieruchomości, ponieważ część z nich nie nadawała się do eksploatacji. Zdaniem Sądu Okręgowego istniała więc wątpliwość co do tego, czy firma (...) J. dokonała utwardzenia wydzierżawianego terenu, a tym bardziej, aby z tego utwardzenia pozwani nadal korzystali.

Sąd Okręgowy uznał, że nie istnieją też żadne podstawy do uznania roszczenia powoda o wydanie ruchomości wskazanych w załączniku do pisma z dnia 18 października 2007 r. skierowanego do II Komisariatu Policji w C.. Tylko bowiem z winy powoda, który nie zareagował na pisma pozwanego wzywającego go do odebrania tych ruchomości, powód nie jest w posiadaniu tych rzeczy. Żądanie więc wydania tych rzeczy na drodze postępowania sądowego jest więc bezpodstawne.

Roszczenie powoda nie zostało uwzględnienie przez Sąd Okręgowy również z uwagi na jego przedawnienie. Podniesiono, że powód opierał swoje żądanie na tym, iż pozwani korzystają z jego rzeczy i urządzeń znajdujących się na nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), położonej w C. przy ul. (...). Niemniej jednak firma P.U.H.P. (...) Sp. J., której powód był współnikiem, a obecnie, wobec jej rozwiązania, przejął prawo do jej majątku, była jedynie dzierżawcą tego terenu, a nie jej właścicielem. Tak więc dokonane na tej nieruchomości prace w postaci wykonania utwardzenia powierzchni, rozprowadzenia energetycznego, czy też wybudowania wiaty stalowej, należy traktować jako nakłady na tą nieruchomość, a nie jako własność powoda.

W związku z powyższym wyjaśniono, że roszczenie powoda należało rozpoznać w świetle unormowania zawartego w art. 676 k.c. w zw. z art. 694 k.c.. Sąd Okręgowy wskazał, że art. 676 k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do umowy dzierżawy, reguluje sytuację, kiedy to wydzierżawiający ulepszy dzierżawioną rzecz. W takim wypadku wydzierżawiający może żądać przywrócenia stanu poprzedniego lub też zatrzymać ulepszenia za zapłatą sumy odpowiadającej ich wartości, co jednocześnie daje dzierżawcy, w zależności od wyboru wydzierżawiającego, prawo do żądania zapłaty za dokonane nakłady lub prawo zabrania dokonanych ulepszeń. Niemniej jednak takie roszczenie dzierżawcy, zgodnie z art. 677 k.c., przedawnia się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy. W odniesieniu do wykładni sformułowania "zwrot rzeczy" użytego w art. 677 k.c. w orzecznictwie wskazuje się na potrzebę szerokiego jego rozumienia, które obejmować powinno tak realne (świadome) przekazanie rzeczy właścicielowi, jak i każdą sytuację, w której właściciel uzyskał możliwość bezpośredniego władztwa nad rzeczą, a dotychczasowy posiadacz władztwo to utracił (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2010 r., sygn. akt IV CSK 138/10, Lex nr 621347 i powołane w uzasadnieniu tego wyroku orzecznictwo). Z dokumentów dołączonych do akt wynika, że do zwrotu przez powoda wydzierżawionej rzeczy doszło nie później niż w dniu 8 lutego 2007 r., kiedy to został sporządzony protokół zabezpieczenia pomieszczeń budynku przy ul. (...), znajdujących się na terenie wydzierżawianym przez (...) Sp. J. i opuszczonych przez tą firmę. W związku z tym roszczenie o wydanie dokonanych ulepszeń przedawniło się w dniu 8 lutego 2008 r.. Powód zaś wytoczył powództwo dopiero w dniu 28 grudnia 2013 r..

Z przedstawionych wyżej przyczyn, Sąd okręgowy oddalił powództwo. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i zasądzono od powoda na rzecz pozwanych poniesione przez nich koszty postępowania w kwocie 7.234,00 zł, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 7.200,00 zł oraz dwie opłaty od pełnomocnictwa w kwocie po 17,00 zł.

Wyrok Sądu Okręgowego został w całości zaskarżony przez powoda, który sformułował następujące zarzuty:

- 1) naruszenia prawa procesowego, a to art. 235 i 236 k.p.c., które skutkowało naruszeniem art. 233 i 232 k.p.c. przez niedopuszczenie dowodów w sprawie zgłoszonych w piśmie procesowym z dnia 8 stycznia 2014 r. i z dnia 8 maja 2014 r., co skutkowało wydaniem wyroku bez wszechstronnego wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy;
- 2) naruszenia prawa materialnego przez bezpodstawne uznanie, że podstawy prawnej roszczenia powoda należy upatrywać w art. 676 k.c. w zw. z art. 694 k.c., podczas gdy roszczenie powoda opiera się na art. 224 i 225 w zw. z art. 230 k.c.;
- 3) naruszenia prawa materialnego, a to art. 118 k.c. przez bezpodstawne uznanie, że roszczenie powoda przedawniło się w dniu 8 lutego 2008 r., podczas gdy powód wytoczył powództwo jako osoba fizyczna, która z dniem 26 maja 2010 r. na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w C. sygn. akt VIII GC 143/09 objęła prawa do przejęcia majątku spółki z obowiązkiem rozliczenia z I. C., a okres przedawnienia dla tego roszczenia wynosi 10 lat;

4) błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, co stanowi naruszenie art. 233 w zw. z art. 230 k.p.c., polegające na wnioskowaniu z niekompletnego materiału dowodowego z pominięciem okoliczności, że na szereg argumentów powoda pozwani w ogóle nie odpowiedzieli, co powinno skutkować zastosowaniem przez Sąd instytucji przewidzianej w art. 230 w zw. z art. 217 § 2 i 3 k.p.c.;

5) naruszenia przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 i 2 k.p.c. polegającego na dowolnej, a nie wszechstronnej ocenie dowodów wnioskowanych przez powoda, co miało znaczny wpływ na treść orzeczenia i doprowadziło do wydania wyroku w oparciu o wybiórczo, a nie wszechstronnie zebrany materiał dowodowy;

6) naruszenia art. 3, art. 5 i 6 k.p.c. przez sprzeniewierzenie się przez Sąd pierwszej instancji zasadzie równości i równouprawnienia stron i faworyzowanie strony występującej z profesjonalnym pełnomocnikiem, przy jednoczesnym całkowitym zaniedbaniu przez Sąd obowiązku udzielania pouczeń stronie, której nie stać na zatrudnienie profesjonalnego pełnomocnika i która działa przed Sądem samodzielnie bez pomocy prawnej fachowego pełnomocnika, co doprowadziło do całkowicie nieobiektywnego stwierdzenia Sądu, iż roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie gdyż powód nie udowodnił, aby przysługiwało mu roszczenie o zwrot rzeczy – czemu w żaden sposób Sąd pierwszej instancji jako gospodarz postępowania nie usiłował nawet zapobiec – co skutkowało wydaniem zaskarżonego wyroku, w uzasadnieniu którego powołano „słabość” argumentów powoda – co jednak powinno oznaczać „porażkę wymiaru sprawiedliwości” reprezentowanego przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, który w żaden sposób nie starał się wyjaśnić okoliczności sprawy i mimo braku profesjonalizmu powoda poprzestał na dowodach, które pozwalały na podjęcie zaskarżonego niniejszą apelacją wyroku;

7) naruszenie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 111 § 1 pkt. 6 i art. 112 § 1 k.p.c. polegające na zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu w kwocie 7.234 złotych pomimo całkowitego zwolnienia go od kosztów sądowych, których zatem nie miał obowiązku ponieść, co zdaniem powoda stanowi kolejną okoliczność, że Sąd Okręgowy w Częstochowie – który zna sytuację powoda, będącego osobą nie mającą źródła utrzymania, a mimo to nakłada na niego obowiązek zapłaty kosztów zastępstwa procesowego – wiedząc, że powód nie jest w stanie się z niego wywiązać.

W związku z postawionymi zarzutami apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez nakazanie pozwanym wydania ruchomości w postaci wiaty stalowej, płyt drogowych wraz z podbudową, bramy wjazdowej lub zapłacili solidarnie kwotę 950.000 złotych na rzecz powoda z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia zgodnie z art. 405 k.c., zobowiązanie pozwanych do wydania składników majątkowych, „które pozwani załączyli jako dowód w sprawie o sygn. akt I C 440/13; ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji i uzupełnienia postępowania dowodowego. Domagał się także zasądzenia kosztów procesu. Wniósł też o uzupełnienie postępowania dowodowego.

Pozwani zaskarżyli zawarte w wyroku rozstrzygnięcie o kosztach procesu, zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, polegające na błędnym ustaleniu wysokości przysługujących pozwanym kosztów zastępstwa adwokackiego przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych, będących wygrywającymi postępowanie – solidarnie kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 7.200 złotych zamiast zasądzenia odrębnie na rzecz każdego z pozwanych kwoty po 7.200 złotych, jako stanowiącej koszty niezbędne do celowej obrony. W konsekwencji sformułowanych zarzutów pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na rzecz każdego z nich kwot po 7.217 złotych tytułem kosztów procesu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, a nadto zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie, bowiem zarzuty w niej zawarte nie były trafne. Apelujący sformułował zarzuty naruszenia zarówno prawa materialnego, jak również prawa procesowego, przy czym

uzasadnienie apelacji ogranicza się w istocie do krytyki postępowania przeprowadzonego przed Sądem pierwszej instancji.

Na wstępie należy odnieść się do zarzutów wskazujących na naruszenie przepisów postępowania, albowiem ewentualne uchybienia w tym zakresie mogą przełożyć się na trafność ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie, będących podstawą orzekania o żądaniu pozwu. Natomiast oceny zasadności naruszenia przepisów prawa materialnego można dokonać dopiero po uprzednim ustaleniu w sposób prawidłowy stanu faktycznego. Konieczne jest też poczynienie uwagi natury ogólnej, a mianowicie myli się apelujący twierdząc, iż Sąd jest gospodarzem procesu. Gospodarzem procesu jest powód, który przede wszystkim decyduje jakiego rodzaju roszczenia i przeciwko komu kieruje. Po wtóre powód określa podstawę faktyczną, w której upatruje źródła dochodzonego przez siebie roszczenia. Pokreślenia wymaga, iż Sąd jest związany przytaczaną przez powoda podstawą faktyczną. Natomiast na sądzie orzekającym spoczywa obowiązek dokonania samodzielnej i prawidłowej subsumcji, przy uwzględnieniu treści żądania oraz przytoczonej przez stronę podstawy faktycznej, która – jak już wskazano wyżej – jest dla sądu wiążąca. Rodzaj dochodzonego roszczenia determinuje zakres okoliczności faktycznych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, co z kolei powinno ukierunkować postępowanie dowodowe. Rzeczą Sądu zawsze jest dokonanie selekcji dowodów i dążenie do koncentracji materiału dowodowego, aby przedmiotem dowodzenia były okoliczności istotne i sporne (art. 227 k.p.c. i art. 229 k.p.c. a contrario) i nie dochodziło do niezasadnego przedłużania postępowania. Należy zwrócić uwagę, że powód wystąpił z jeszcze innym pozwem przeciwko pozwanym (o zapłatę należności, którą określił mianem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy). Okoliczność ta o tyle ma znaczenie dla procedowania w rozpoznawanej sprawie, że powód odwołuje się do pism i wniosków składanych w tamtej sprawie (np. w tej sprawie powód nie złożył pisma procesowego datowanego 8 stycznia 2014 r. z załącznikami), dubluje wnioski dowodowe, składa kserokopie pism z innych spraw i odwołuje się do dowodów przeprowadzonych w innych postępowaniach. Wszystko to prowadzi jedynie do zbędnych komplikacji i nie służy wyjaśnieniu okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. W rozpoznawanej sprawie powód domagał się wydania określonych ruchomości (zapłaty równowartości części z nich domagał się w innym postępowaniu). Odnośnie do tego żądania okoliczności faktyczne, stanowiące jego postawę, w istocie wynikały z niespornych dokumentów i nie było potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego w szerszym zakresie, niż uczynił to Sąd pierwszej instancji, w szczególności wobec podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia. Niesłuszny jest zarzut nieprzeprowadzenia przez Sąd Okręgowy dowodu z zeznań zawnioskowanych świadków, których lista stanowi załącznik nie do pisma procesowego datowanego 8 stycznia 2014 r., lecz do pozwu. Lista świadków stanowi kserokopię pisma, które prawdopodobnie zostało złożone w innej sprawie. Obejmuje ona 40 osób, w tym radców prawnych, komornika, biegłego sądowego. Trudno to pismo kwalifikować jako wniosek dowodowy, gdyż nie wynika z niego, jakie okoliczności faktyczne powód zamierzał wykazać zeznaniami wymienionych osób. Chybiony jest także zarzut naruszenia art. 235 k.p.c. i art. 236 k.p.c. Pierwszy z nich dotyczy zasady bezpośredniości postępowania dowodowego, a drugi określa wymogi, jakim powinno odpowiadać postanowienia dowodowe. Unormowania te nie zostały naruszone przez Sąd pierwszej instancji, skoro ustalenia zostały dokonane w oparciu o dowody przeprowadzone przez ten Sąd (w głównej mierze z dokumentów). Argumentacja powoda przedstawiona w apelacji wskazuje, iż nie rozumienie on zasady bezpośredniości postępowania dowodowego. Wyjaśnienia też wymaga, że przytaczana treść zeznań złożonych przez określone osoby w innych postępowaniach świadczy jedynie o tym, że zeznania tej treści zostały złożone, z czym jednak nie wiąże się żadne domniemanie prawdziwości twierdzeń tam zawartych. Wniosek ten jest oczywisty, skoro sąd orzekający ma obowiązek dokonania oceny wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych dowodów zanim zacznie na ich podstawie dokonywać ustaleń faktycznych. Sąd pierwszej instancji nie uchylił się od takiej oceny, czemu dał wyraz w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Okręgowy nie nosi cech dowolności, nie jest sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, a zatem odpowiada kryteriom art. 233 § 1 k.p.c.. Apelujący w apelacji skupił się na polemice z oceną Sądu pierwszej instancji, zwłaszcza dotyczącą dowodu z zeznań pozwanego, które – zdaniem powoda – nie zasługują na obdarzenie ich przymiotem wiarygodności. Jak już wskazano wyżej, zarzuty przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów nie są zasadne.

Poczynione ustalenia były wystarczające dla oceny zasadności roszczenia powoda i skuteczności podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia. Uszło uwagi apelującego, że pozwani podnieśli nie tylko zarzut przedawnienia, ale zakwestionowali także jego żądanie co do zasady. Wobec tego nie było podstaw do uznania, że określone fakty zostały przyznane wobec niewypowiedzenia się przez pozwanych. Stanowisko pozwanych było jednoznaczne i stanowcze. Nie może być więc mowy o naruszeniu art. 230 k.p.c.. Niezasadny jest także zarzut naruszenia art. 217 § 1 i 2 k.p.c., z przyczyn o jakich była już mowa wyżej. W toku procedowania przed Sądem pierwszej instancji nie można dopatrzeć się tego rodzaju okoliczności, które stanowiłyby naruszenie art. 3 k.p.c., 5 k.p.c. i 6 k.p.c.. Przekonanie powoda o faworyzowaniu przez Sąd strony przeciwnej jest subiektywne, chociaż zapewne może być zrozumiałe wobec wyniku sprawy. Zarzuty natury emocjonalnej nie mogą jednak zastąpić rzeczowej argumentacji, mającej świadczyć o wadliwości postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Sąd odwoławczy nie dopatruje się wskazywanych uchybień, a ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy przyjmuje za własne bez potrzeby ich zbędnego powielania. Poczynione ustalenia nie wymagały też uzupełnienia, gdyż obejmowały elementy stanu faktycznego istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Wbrew stanowisku apelującego uzasadnienie wydanego wyroku odpowiada wymogom z art. 328 § 2 k.p.c., bowiem zawiera wszystkie elementy konstrukcyjne w nim wskazane, a tok rozumowania Sądu nie wymyka się spod kontroli instancyjnej. Na koniec tej części rozważań należy wskazać, iż pozbawione podstaw są zarzuty formułowane pod adresem pełnomocnika pozwanych, kwestionujące jego bezstronność. Profesjonalny pełnomocnik obowiązany jest do wspierania swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym strony, którą reprezentuje w procesie. Nie jest zrozumiałe na czym powód opiera swoje przekonanie, że „względy etyki uprawiania zawodu i reguły korporacyjne” nakładają na profesjonalnego pełnomocnika obowiązek zachowania bezstronności. Zupełnie czym innym jest ewentualny konflikt interesów, ale na tego rodzaju okoliczności powód nie wskazuje, a już zwłaszcza nie wiadomo, jaki wpływ podnoszone okoliczności miałyby mieć na treść rozstrzygnięcia, które zapadło w sprawie. Ponadto zgodnie z art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie jest dopuszczalne występowanie z nowymi roszczeniami i rozszerzanie roszczeń. Dlatego też powód nie może na obecnym etapie domagać się zapłaty za rzeczy, których wydania się domaga.

Sąd Apelacyjny podziela także ocenę prawną dokonanych ustaleń. Roszczenie powoda prawidłowo zostało zakwalifikowane jako roszczenie o wydanie nakładów poczynionych na dzierżawioną nieruchomość (poza obiektem stalowej wiaty). W konsekwencji prawidłowe było zastosowanie w rozpoznawanej sprawie art. 676 k.c. i art. 677 k.c. znajdujących zastosowanie poprzez art. 694 k.c.. Na aprobatę zasługuje także argumentacja Sądu pierwszej instancji odnosząca się do zagadnienia rozumienia pojęcia zwrotu rzeczy oraz rozważania dotyczące przedawnienia dochodzonego roszczenia. Tym samym nie ma potrzeby ich powtarzania. Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że wydanie przedmiotu dzierżawy nastąpiło w lutym 2007 r. i od tego momentu należy liczyć roczny termin przedawnienia roszczeń, wynikający z art. 677 k.c.. Zupełnie bez znaczenia jest podnoszona przez powoda okoliczność, że dochodzi roszczeń jako osoba fizyczna a nie podmiot prowadzący działalność gospodarczą. W tym wypadku roczny termin przedawnienia tego rodzaju roszczeń majątkowych przewiduje przepis szczególnie, jakim jest wspomniany już art. 677 k.c.. Przedawnione jest także żądanie wydania wiaty, do którego to roszczenia majątkowego stosuje się 3-letni okres przedawnienia z art. 118 k.c., gdyż obiekt ten został wzniesiony w związku z prowadzoną przez spółkę działalnością gospodarczą. Skuteczność podniesienia zarzutu przedawnienia dochodzonego roszczenia zwalnia Sąd z obowiązku badania jego zasadności. Natomiast zarzut przedawnienia ma ten skutek, że osoba zobowiązana może uchylić się od spełnienia świadczenia z uwagi na upływ czasu (art. 117 § 2 k.c.), co w efekcie prowadzi do oddalenia powództwa. Zatem Sąd Okręgowy nie uchybił także przepisowi art. 118 k.c..

Zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji stanowi wynik prawidłowych ustaleń i właściwie zastosowanych norm prawa materialnego, dlatego też nie ma uzasadnionych podstaw do jego podważenia. Z tych przyczyn apelacja powoda, jako niezasadna, podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c..

Jako trafne należy także ocenić zawarte w wyroku Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Wbrew twierdzeniu powoda fakt zwolnienia go od kosztów sądowych nie zwalnia go od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi, o czym stanowi art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Strona decydująca się na wystąpienie ze swoim roszczeniem na drogę postępowania sądowego powinna się liczyć z koniecznością zwrócenia

kosztów przeciwnikowi w przypadku przegranej, a zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy statuuje art. 98 § 1 k.p.c.. Powinno to skłaniać stronę do rozważenia w korzystaniu z tego środka oraz w konstruowaniu roszczeń w sytuacji, kiedy wysokość kosztów procesu jest skorelowana z wysokością dochodzonego roszczenia. Jednocześnie, w ocenie Sądu odwoławczego, zarzuty zawarte w zażaleniu strony pozwanej nie okazały się zasadne. Podkreślenia wymaga, że po stronie pozwanej występowało współuczestnictwo materialne. Pozwani, będący małżeństwem, ustanowili w sprawie tego samego pełnomocnika w celu obrony ich interesów. W rozpoznawanej sprawie roszczenie skierowane przeciwko pozwanym opierało się na wspólnej podstawie prawnej, wspólne były także zarzuty przeciwstawione dochodzonemu roszczeniu. Wobec tego koszty celowej obrony obejmują wynagrodzenie jednego pełnomocnika, którego nakład pracy nie był zwiększony z uwagi na reprezentowanie dwóch osób, co mogłoby ewentualnie stanowić podstawę do domagania się wielokrotności stawki minimalnej wynagrodzenia. Dlatego też zażalenie, jako niezasadne, podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c..

O kosztach postępowania odwoławczego rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i z § 13 ust. 1 pkt. 2 i § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461). Ponadto na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. sprostowano oczywistą omyłkę w wyroku Sądu pierwszej instancji w oznaczeniu przedmiotu sprawy, którym było wydanie.